

Sygn. akt XVI GC 1275/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 kwietnia 2015 roku

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w W., XVI Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący SSR Joanna Chała - Małkowska

Protokolant: Sebastian Mroczkowski

po rozpoznaniu w dnia 16 kwietnia 2015r. w W.,

na rozprawie

sprawy z powództwa **W. J.**

przeciwko (...) **Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.**

o zapłatę kwoty 45.485 zł

I. zasądza od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz powoda W. J. kwotę 45.485 (czterdzieści pięć tysięcy czterysta osiemdziesiąt pięć) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od kwot:

- 2.738 zł od dnia 31 lipca 2011 r. do dnia zapłaty;

- 2.107 zł od dnia 31 października 2011 r. do dnia zapłaty;

- 600 zł od dnia 01 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty;

- 6.050 zł od dnia 31 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty;

- 33.990 zł od dnia 31 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz powoda W. J. kwotę 5.398 (pięć tysięcy trzysta dziewięćdziesiąt osiem) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 4.817 (cztery tysiące osiemset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

III. w pozostałej części wnioszek pełnomocnika powoda o zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oddala;

IV. nakazuje pobrać od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w W. kwotę 1.695 (jeden tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt pięć) złotych tytułem pozostałej nieuiszczonej części opłaty sądowej od pozwu.

SSR Joanna Chała-Małkowska

Sygn. akt XVI GC 1275/12

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 22 czerwca 2012r. W. J. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo (...) wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Sp. z o.o. w W. kwoty 45.485 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej od kwot:

- 2.738 zł od dnia 31 lipca 2011r. do dnia zapłaty,

- 2.107 zł od dnia 31 października 2011r. do dnia zapłaty,

- 600 zł od dnia 1 grudnia 2011r. do dnia zapłaty,

- 6.050 zł od dnia 31 grudnia 2011r. do dnia zapłaty,

- 33.990 zł od dnia 31 stycznia 2012r. do dnia zapłaty,

wraz z kosztami procesu, w tym zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych, tytułem niewypłaconej części wynagrodzenia należnego powodowi za wykonanie robót budowlanych – wykonanie instalacji wodno-kanalizacyjnej i CO w budynku mieszkalnym przy ul. (...). (pозew: k. 2-5)

W dniu 27 czerwca 2012 r, tut. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt XV GNC 3171/12 (nakaz zapłaty k. 45).

W sprzeciwie od nakazu zapłaty z dnia 31 lipca 2012r. (data nadania w placówce pocztowej k. 73) pozwany (...) Sp. z o.o. w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu. Pozwany w sprzeciwie złożył oświadczenie o potrąceniu wierzytelności przysługujących mu względem powoda jednocześnie podnosząc zarzut potrącenia wierzytelności przysługującym mu z tytułu szkody powstałej na skutek bezprawnego zaboru mienia należącego do pozwanego w wysokości nie mniejszej niż 30.412, 97 zł oraz szkód powstałych przy dokonaniu i w następstwie tego zdarzenia, a także z tytułu należnych pozwanemu kar umownych w wysokości nie mniejszej niż 89 280 zł naliczonych w związku z nienależytym wykonaniem przez powoda umowy z dnia 17 maja 2011r. wraz z aneksem. (sprzeciw, k. 46-59).

W odpowiedzi na sprzeciw z dnia 21 września 2012r. powód potrzymał swoje stanowisko w sprawie odnosząc się wyczerpująco do zarzutów pozwanego. Podniósł ponadto, że na skutek zwłoki pozwanego w wykonywaniu umowy w dniu 25 kwietnia 2012r. rozwiązał on łączącą strony umowę o roboty budowlane. (odpowiedź na sprzeciw k. 82-86).

W piśmie z dnia 11 marca 2013r. pozwany w sposób szczegółowy ustosunkował się do odpowiedzi na sprzeciw, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie zaznaczając, że odstąpienie od umowy, na które powołał się powód jest bezskuteczne. (pismo procesowe pozwanego k.121-126).

W toku procesu strony potrzywały swoje stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 maja 2011r. W. J. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo (...) jako wykonawca zawarł z (...) Sp. z o.o. w W. jako zamawiającym umowę o roboty budowlane, przedmiotem której było wykonanie instalacji sanitarnych w budynku mieszkalnym przy ul. (...) w W.. W § 4 umowy określony został zakres wykonania przedmiotu umowy, który obejmował: instalację wodno-kanalizacyjną z uwzględnieniem kanalizacji deszczowej wraz z urządzeniami bez przyłącza, instalację c.o. i c.u.w. wraz z urządzeniami, bez węzła c.o. oraz dokumentację techniczną podwykonawczą na podstawie przekazanej przez zamawiającego dokumentacji budowlanej. W § 5 umowy wykonawca zobowiązał się wykonać przedmiot umowy do dnia 30 września 2011r. Strony uzgodniły comiesięczny cykl rozliczeń. Wynagrodzenie należne wykonawcy ustalone zostało w § 6 umowy na 130.000 zł z zaznaczeniem, że kwota ta zostanie powiększona o obowiązującą w dniu wystawienia faktury stawkę podatku VAT. Dokonywanie płatności przez zamawiającego miało nastąpić na podstawie częściowych faktur wystawionych w dniu dokonania odbioru poszczególnych elementów nie później niż w 26 dniu danego miesiąca. Do każdej faktury miał zostać dołączony, stanowiący jej integralną część, protokół odbioru robót podpisany przez obie strony umowy. Należność z faktury wraz

z załączonym protokołem robót stawała się wówczas wymagalna. Termin płatności należności z faktur został ustalony przez strony na 30 dni od dnia złożenia i przyjęcia faktury przez zamawiającego.

W § 6 umowy zamawiający otrzymał również uprawnienie do zatrzymania 5 % wartości netto umowy tytułem kaucji gwarancyjnej, która miała zostać zwrócona w 50 % w terminie 30 dni od daty końcowego odbioru robót zaś pozostałe 50 % stanowić miało zabezpieczenie roszczeń z rękojmi i gwarancji.

Strony w § 8 ustaliły również tryb naliczania kar umownych jako wiążącą je formę odszkodowania. Wykonawca zobowiązał się do zapłaty zamawiającemu kar umownych, w tym przez potrącenie ich bezpośrednio z należnego mu wynagrodzenia za opóźnienia w wykonaniu usługi w terminie w wysokości 1% wynagrodzenia za przedmiot umowy za każdy dzień opóźnienia, chyba, że opóźnienie nie wynikało z jego winy.

Na mocy postanowień § 9 umowy wykonawca mógł odstąpić od umowy w przypadku, gdy zamawiający nie wywiązywał się ze swoich zobowiązań, a zwłaszcza gdy zalegał z płatnościami za wykonane prace.

W dniu 30 września 2011r. strony podpisały aneks do umowy z dnia 17 maja 2011r., na podstawie którego rozszerzony został zakres prac o wykonanie węzła cieplnego oraz instalacji pompowni wody deszczowej wraz z przyłączem do zasuw burzowej.

Zgodnie z umową z dnia 17 maja 2011r. zmienioną aneksem z dnia 30 września 2011r. wykonawca zobowiązał się zatem wykonać:

- instalację wodno-kanalizacyjną z uwzględnieniem kanalizacji deszczowej wraz z urządzeniami, za kwotę 70.000 zł netto,
- instalację c.o. i c.w. wraz z urządzeniami, za kwotę 60.000 zł netto,
- węzeł cieplny za kwotę 38.500 zł netto,
- instalację pompowni wody deszczowej wraz z przyłączem do zasuw burzowej za kwotę 17.500 zł netto.

Kwota wynagrodzenia wykonawcy została określona na sumę 186.000 zł netto. Termin wykonania przedmiotu umowy na podstawie aneksu uległ zmianie i został określony na dzień 10 listopada 2011r. (**okoliczności bezsporne**; poparte: umowa o roboty budowlane z dnia 17 maja 2011r. wraz z aneksem z dnia 30 września 2011r. – k. 11-17, protokoły odbioru robót k. 21, 24, 27,30, 33).

Po wykonaniu części instalacji wodno-kanalizacyjnej i CO w budynku mieszkalnym przy ul. (...), wykonawca, dnia 10 czerwca 2011r. wystawił zamawiającemu fakturę VAT nr (...) na kwotę 7.560 zł brutto. Termin płatności należności z faktury ustalono na dzień 10 lipca 2011r. Faktura ta została opłacona przez zamawiającego w całości dnia 29 czerwca 2011r. i 13 lipca 2011r. (**okoliczności bezsporne**; poparte: faktura VAT nr (...) k. 19, dowód zapłaty k.34 i 35)

Do dnia 30 czerwca 2011r. wykonawca wykonał część instalacji wewnętrznej wodno-kanalizacyjnej za kwotę 22.000 zł oraz instalacji c.o. i c.w. za kwotę 10.000 zł. W związku z tym wystawił zamawiającemu fakturę VAT nr (...) na kwotę 27.000 zł brutto z terminem płatności na dzień 30 lipca 2011r.. Faktura ta została uregulowana przez zamawiającego jedynie w części i po terminie płatności przelewem z dnia 2 sierpnia 2011r. na kwotę 15.000 zł, 10 sierpnia 2011r. na kwotę 5.000 zł oraz 19 sierpnia 2011r. na kwotę 3.012 zł, w związku z czym do zapłaty z tego tytułu pozostało 2.738 zł. (**dowód**: faktura VAT nr (...) k.18, protokół częściowy odbioru robót z dnia 30 czerwca 2011r. k.20-21, dowody zapłaty k. 36-38)

Do dnia 30 września 2011r. wykonawca wykonał dalszą część instalacji wodno-kanalizacyjnej wewnętrznej na kwotę 10.000 zł, oraz dalszą część instalacji wewnętrznej c.o. i c.w. na 25.000 zł. Zamawiającemu została wystawiona faktura VAT nr (...) na kwotę 37.800 zł brutto z terminem płatności do dnia 21 października 2011r. Dnia 10 listopada 2011r., a

więc po terminie, zamawiający uregulował ją do kwoty 33.943 zł, do zapłaty pozostało więc 2.107 zł. (**dowód:** faktura VAT nr (...) k.22, protokół częściowy odbioru robót z dnia 30 września 2011r. k. 23-24, dowód zapłaty k.39)

Następnie, do dnia 31 października 2011r. wykonawca wykonał kolejny etap instalacji wewnętrznej wodno-kanalizacyjnej na 10.000 zł oraz węzła cieplnego na kwotę 10.000 zł. W związku z tym została wystawiona kolejna faktura VAT nr (...) na kwotę 21.600 zł brutto z terminem płatności do 30 listopada 2011r. Faktura ta została uregulowana przez zamawiającego po terminie, jedynie do wysokości 20.000 zł dnia 16 stycznia 2012r.. Do zapłaty pozostało 600 zł. (**dowód:** faktura VAT nr (...) k.25, protokół częściowy odbioru robót z dnia 30 października 2011r. k.26-27, dowód zapłaty k. 40)

Do dnia 30 listopada 2011r. wykonawca wykonał kolejną część instalacji wodno-kanalizacyjnej wewnętrznej za kwotę 10.000 zł oraz węzła cieplnego za kwotę 25.000 zł. W związku z wykonaną pracą wystawił zamawiającemu fakturę VAT nr (...) na kwotę 37.800 zł brutto z terminem płatności do dnia 30 grudnia 2011r. Faktura ta została uregulowana przez zamawiającego również po terminie dnia 6 marca 2012r. jedynie w części tj. do kwoty 30.000 zł. Do zapłaty pozostało 6.050 zł. (**dowód:** faktura VAT nr (...) k.28, protokół częściowy odbioru robót z dnia 30 listopada 2011r. k.29-30, dowody zapłaty k. 41)

Do dnia 31 grudnia 2011r. wykonawca wykonał instalację wodno-kanalizacyjną wewnętrzną w pozostałej części za kwotę 8.000 zł, instalację wewnętrzną c.o. i c.w. za kwotę 15.000 zł, oraz przepompownię wody deszczowej za kwotę 10.000 zł. Z tego tytułu wystawił zamawiającemu fakturę VAT nr (...) na kwotę 35.640 zł z terminem płatności do dnia 30 stycznia 2012r. Faktura ta nie została przez zamawiającego opłacona. (**dowód:** faktura VAT nr (...) k.31, protokół częściowy odbioru robót z dnia 30 grudnia 2011r. k.32-33, protokół częściowy odbioru robót z dnia 30 grudnia 2011r. k.32-33)

Zafakturowane, a nie zapłacone należności zamawiającego względem wykonawcy wynosiły na dzień 13 czerwca 2012r. 45.485 zł. Wartość robót, do wykonania których zobowiązany był wykonawca według kosztorysu umownego wynosiła 186.000 zł netto. Do dnia 30 grudnia 2011r. wykonał on prace o wartości 155.000 zł netto. (**dowód:** rozliczenie umowy przygotowane przez służby księgowo powoda k.42, protokół częściowy odbioru robót z dnia 30 grudnia 2011r. k.32-33)

Wykonanie przedmiotu umowy przez powoda nastąpiło 50 dni po terminie wyznaczonym w umowie. Opóźnienie było wywołane częściowo nieterminowym oddaniem frontu robót przez zamawiającego. (**dowód:** notatka służbowa z dnia 3 listopada 2011r. k.87, zeznania świadka J. M. k. 166-169, zeznania świadka M. W. k.173-174, zeznania świadka K. G. k. 305-306, zeznania świadka Ł. O. k. 307-308, zeznania P. O. k.309)

Dnia 24 kwietnia 2012r. wykonawca dokonał demontażu elementów węzła cieplnego oraz przepompowni wód deszczowych. Zdemontowane przez niego elementy instalacji obejmowały elementy przepompowni wód deszczowych, tj. dwie pompy (...) oraz elementy węzła cieplnego: pompę (...) (...), dwa zawory (...), siłownik (...) (...), siłownik (...) (...), dwie pompy (...) (...)-(...) M., wymiennik (...), wymiennik (...), izolację, śrubunek do pomp (...) oraz dwie sztuki śrubunku do pomp (...). (**dowód** : oświadczenie powoda wraz z dowodem nadania k.88 i 90, zestawienie zdemontowanych przez pozwanego elementów k.91, protokół zdarzenia k.68, zeznania świadka J. O. k.118-119, zeznania świadka J. R. k.119-121, zeznania świadka J. M. k. 166-169, zeznania świadka P. A. k.170-171, zeznania świadka M. W. k.173-174, zeznania świadka K. G. k. 305-307, zeznania świadka Ł. O. k. 308-309, zeznania świadka P. O. k. 309-310, zeznania świadka K. S. (1) k.320-321, zeznania świadka K. S. (1) k.324, zeznania powoda W. J. k. 358v-359v).

Dnia 25 kwietnia 2012r., na podstawie § 9 pkt.2 umowy z dnia 17 maja 2011r. z uwagi na opóźnienie płatności zamawiającego za wykonane i prawidłowo odebrane w dniu 31 grudnia 2011r. prace wykonawca – W. J. odstąpił od umowy informując jednocześnie o zatrzymaniu elementów wykonanej instalacji, aż do chwili zaspokojenia lub zabezpieczenia przysługujących mu roszczeń oraz wzywając zamawiającego do uregulowania zadłużenia w wysokości

49.485 zł w terminie natychmiastowym pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. (**dowód:** oświadczenie powoda wraz z dowodem nadania k.88 i 90)

Po dokonaniu demontażu zamawiający pokrył koszt ponownego zakupu przez inwestora P. A. elementów zdemontowanych przez W. J. oraz ich instalacji. (**dowód:** faktura VAT nr (...) k.70, zeznania świadka P. A. k. 170-171, zeznania świadka K. S. (1) k.321-324).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wymienionych powyżej załączonych do akt sprawy dokumentów w postaci m.in.: umowy o roboty budowlane, protokołów technicznych częściowego odbioru robót, faktur VAT wraz z załącznikami, dowodów wpłat, oświadczenia o odstąpieniu przez wykonawcę od umowy wraz z wezwaniem do zapłaty, a także na podstawie zeznań świadków w osobach J. R., J. O., P. A., J. M., W. B., K. G., M. W., Ł. O. i P. O..

Sąd nie znalazł w niniejszej sprawie podstaw by odmówić wiary ww. dokumentom prywatnym. Sąd nie znalazł podstaw, by kwestionować ich wiarygodność. Nie uczyniła tego także strona pozwana.

Zeznania przesłuchanych na rozprawie świadków Sąd uznał za wiarygodne w zakresie w jakim znajdowały one potwierdzenie w pozostałych dowodach przedłożonych w sprawie. Świadkowie J. O., J. R. oraz J. M. potwierdzili okoliczność dokonania przez powoda demontażu uprzednio wykonanych prac w wykonaniu zawartej umowy o roboty budowlane. Świadkowie ci wskazali na to, jakie elementy zostały zdemontowane oraz na ich hipotetyczną wartość i ilość. Zeznania te pokrywały się z treścią protokołu sporządzonego dnia 26 kwietnia 2012r. na okoliczność demontażu urządzeń przez powoda (k.68). Ponadto świadek J. M. zeznał, że w związku z demontażem urządzeń nastąpiła konieczność zamówienia dodatkowych elementów instalacji, których koszt poniósł pozwany.

Świadek P. A. potwierdził fakt dokonania zakupu przez niego pomp do przepompowni wody deszczowej oraz elementów niezbędnych do funkcjonowania węzła cieplnego oraz okoliczność, że ostatecznie kosztem zakupu tych elementów został obciążony pozwany. Jego zeznania znalazły potwierdzenie w pozostałych dowodach przedłożonych w niniejszej sprawie (protokół zdarzenia k.68, faktura VAT nr (...) k.70-71).

Świadek W. B. nie posiadał szczegółowej wiedzy w niniejszej sprawie, potwierdzając jedynie fakt wykonywania przez powoda na rzecz pozwanego prac przy ul. (...) w W..

Świadek M. W. potwierdził, iż podczas wykonywania umowy miały miejsce przestoje z powodu nieterminowego przekazania frontu robót, przyznał, że na polecenie powoda dokonano demontażu urządzeń z węzła cieplnego oraz pompy z przepompowni i węzła cieplnego. Zeznania te znalazły potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym (protokół zdarzenia k.68, oświadczenie powoda k.88, zestawienie zdemontowanych elementów k.91).

Zeznania świadków K. G., Ł. O. i P. O. również potwierdziły zwłokę zamawiającego w przekazywaniu frontu robót oraz dokonanie przez nich demontażu pomp CO i ciepłej wody oraz wymienników w węźle cieplnym na polecenie powoda.

Świadek K. S. (1) również potwierdził okoliczność, że miał miejsce demontaż elementów węzła cieplnego i pompowni. Przyznał też, że powstała konieczność zakupu i montażu brakujących elementów, których koszt poniosła pozwana spółka. A także potwierdził, że miały miejsce niedopłaty w płatnościach faktur wystawianych przez powoda oraz że pozwana spółka otrzymała od powoda pismo informujące o odstąpieniu od umowy. Znalazło to potwierdzenie w pozostałym zgromadzonym materiale dowodowym (m.in. protokół zdarzenia k. 68, oświadczenie powoda k.88, zestawienie zdemontowanych elementów k.91, faktura VAT nr (...) k. 92).

Zeznaniom powoda W. J. Sąd dał wiarę w całości. W. J. potwierdził okoliczności bezsporne w niniejszej sprawie. Powód przyznał, że dokonał demontażu urządzeń wskazanych przez pozwanego (k.55-56 i 58) po ukończeniu prac, o którym powiadomił ówczesnego prezesa (...) Sp z o.o. Przyznał, że prace, za które zostały wystawione faktury, których zapłaty domaga się w niniejszej sprawie, zostały wykonane w 100% oraz że zostały one zapłacone jedynie częściowo.

Sąd pominął wniosek dowodowy o przeprowadzenie dowodu z zeznań pozwanego w uwagi na nieusprawiedliwione niestawiennictwo na rozprawie mimo prawidłowego poinformowania go o terminie rozprawy.

Sąd pominął również wniosek dowodowy pozwanego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego na okoliczność ustalenia wartości rzeczy, których zaboru dokonał powód w dniu 24 kwietnia 2012r. oraz wartości uszkodzonej na skutek tych działań infrastruktury, w szczególności w celu ustalenia wartości wskazanych we wniosku zawłaszczonych przez powoda elementów (k.50), z uwagi na jego cofnięcie.

W niniejszej sprawie bezsporna była okoliczność łączącej strony umowy o roboty budowlane z dnia 17 maja 2011r., przedmiotem której było wykonanie instalacji sanitarnych w budynku mieszkalnym przy ul. (...) w W.. Zakres wykonania przedmiotu umowy obejmował: instalację wodno-kanalizacyjną z uwzględnieniem kanalizacji deszczowej wraz z urządzeniami bez przyłącza, instalację c.o. i c.u.w. wraz z urządzeniami, bez węzła c.o. oraz dokumentację techniczną podwykonawczą na podstawie przekazanej przez zamawiającego dokumentacji budowlanej. Bezsporne było również rozszerzenie zakresu rzeczowego przedmiotu umowy z dnia 17 maja 2011r. poprzez podpisanie przez strony aneksu z dnia 30 września 2011r. Zakres rzeczowy przedmiotu umowy został rozszerzony o wykonanie węzła cieplnego za kwotę 38.500 zł oraz wykonanie instalacji pompowni wody deszczowej wraz z przyłączem do zasuwy burzowej za kwotę 17.500 zł. Łączne wynagrodzenie przysługujące powodowi z tytułu umowy wynosiło 186.000 zł. Okoliczności te zostały przyznane przez stronę pozwaną w sprzeciwie od nakazu zapłaty.

Sporna w niniejszej sprawie okazała się skuteczność złożonego przez powoda oświadczenia z dnia 25 kwietnia 2012r. o odstąpieniu od umowy, oświadczenia pozwanego o potrąceniu wraz z zarzutem potrącenia wierzytelności z tytułu szkody w postaci demontażu i zaboru części wykonanej przez powoda instalacji oraz naliczenia przez pozwanego kar umownych z tytułu nieterminowego wykonania prac. Zdaniem pozwanego powyższe czyniło powództwo bezzasadnym, z uwagi na podniesiony zarzut potrącenia.

Sąd rozważył, co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w całości.

W rozpoznawanej sprawie powód W. J. dochodził od pozwanego (...) Sp. z o.o. w W. zapłaty kwoty 45.485 złotych tytułem niezapłaconej części wynagrodzenia za wykonane przez niego prace w okresie od czerwca do grudnia 2011r.

Dochodzone roszczenie powód oparł na postanowieniach łączącej strony umowy o roboty budowlane zawartej dnia 17 maja 201 roku wraz z aneksem do umowy podpisanym 30 września 2011r.

Umowę tą ocenić należy jako umowę o roboty budowlane uregulowaną w art. 647 i nast. k.c. Zgodnie z tym przepisem przez umowę o roboty budowlane wykonawca zobowiązuje się do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i zasadami wiedzy technicznej, zaś inwestor zobowiązuje się do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania terenu budowy i dostarczenia projektu oraz do odebrania obiektu i zapłaty umówionego wynagrodzenia. Analogiczne obowiązki ciążą na kontrahentach umowy, jeżeli jej przedmiotem jest remont budynków i budowli, przy czym zachowuje ona w takim przypadku nadal postać umowy "o roboty budowlane" (art. 658 k.c.). Ze względu na szczególny charakter przepisów rodzajowo wyodrębniających umowę o roboty budowlane, wszystkie jej składniki wymienione w art. 647 k.c. należy uznać za istotne (wyrok SN z dnia 6 października 2004 r., I CK 71/04 i wyrok SN z dnia 18 lipca 2002 r., IV CKN 1376/00).

Na podstawie umowy o roboty budowlane z dnia 17 maja 2011 r. powód W. J., jako wykonawca zobowiązał się do wykonania instalacji sanitarnych w budynku mieszkalnym przy ul. (...) w W. w zakresie instalacji wodo-kanalizacyjnej z uwzględnieniem kanalizacji deszczowej wraz z urządzeniami, instalacji c.o. i c.w. wraz z urządzeniami, węzła cieplnego oraz instalacji pompowni wody deszczowej wraz z przyłączem do zasuwy burzowej. Termin wykonania przedmiotu został ustalony ostatecznie na dzień 10 listopada 2011r. W umowie strony określiły wynagrodzenie za wykonane roboty budowlane w postaci wynagrodzenia ryczałtowego. W § 6 uzgodniono, że płatności będą

dokonywane na podstawie częściowych faktur wystawionych w dniu dokonania odbioru poszczególnych elementów nie później niż w 26 dniu danego miesiąca. Załącznikiem do każdej faktury miał być protokół odbioru robót podpisany przez przedstawicieli obu stron umowy. Roszczenie z tytułu zapłaty części wynagrodzenia stawało się wymagalne jedynie z załączonym protokołem odbioru robót.

Należy wskazać, że art. 654 k.c. dopuszcza możliwość żądania przez wykonawcę od inwestora tzw. odbioru częściowego robót za zapłatę określonej części wynagrodzenia, jeżeli postanowienia umowy nie stanowią inaczej. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2002r., I CK 1/02 (niepubl.) stwierdzono, że określony art. 654 k.c. sposób częściowego rozliczenia robót budowlanych jest jednym z możliwych do przyjęcia sposobów rozliczenia robót etapami. Odbiór częściowy i zapłata wynagrodzenia w części oznacza jedynie potwierdzenie przez inwestora faktu wykonania pewnej części robót w celu zapłaty części wynagrodzenia. Taki sposób rozliczenia nie pozbawia strony możliwości całościowego i definitywnego rozliczenia robót po oddaniu całości obiektu przez wykonawcę i przyjęcia go przez inwestora. Podobnie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2007r., III CSK 275/06 (niepubl.) wskazano, że odbiór częściowy i zapłata części wynagrodzenia za roboty budowlane nie rozlicza umowy stron umowy tej części robót ze skutkiem wygaśnięcia w tej części ich zobowiązań i nie pozbawia możliwości całościowego rozliczenia robót po oddaniu całości obiektu przez wykonawcę i przyjęciu przez inwestora. Przyjęcie w umowie określonego w art. 654 k.c. sposobu częściowego rozliczenia robót nie powoduje zmiany zobowiązań stron tej umowy.

Wobec powyższego, powód miał prawo do wystawienia faktur po częściowym wykonaniu przez niego przedmiotu umowy, natomiast pozwany zobowiązany był do zapłaty częściowego wynagrodzenia. Faktury, zapłaty których dochodził w niniejszym postępowaniu (faktura VAT nr: (...), (...), (...),(...)) (...) zostały wystawione zgodnie z łączącą strony umową z dnia 17 maja 2011r. Do każdej z faktur załączony został protokół częściowy zaawansowania robót stanowiący jej integralną część. Dokumenty te były odebrane i zaakceptowane przez pozwanego, bowiem na każdej z faktur widnieje podpis osoby, która była upoważniona do odbioru robót przez pozwanego – K. S. (1). Świadek potwierdził wykonanie prac przez powoda, w części objętej treścią protokołów zdawczo – odbiorczych jak również brak zgłoszenia przez pozwanego jakichkolwiek zastrzeżeń, co do jakości wykonywanych prac. Protokoły częściowe odbioru robót stanowiące podstawę do wystawienia faktur VAT nr (...) z dnia 30 czerwca 2011r., (...) z dnia 30 września 2011r., (...) z dnia 31 października 2011r., (...) z dnia 30 listopada 2011r. oraz (...) z dnia 31 grudnia 2011r. sporządzane były przy udziale przedstawiciela (...) Sp. z o.o. K. S. (1) i były przez niego podpisane. Należy więc uznać, że zaistniały okoliczności, o których mowa w § 6 umowy z 17maja 2011r., uzasadniające wypłatę wynagrodzenia powodowi. Pozwany nie miał skutecznego prawa do powstrzymania się ze spełnieniem świadczenia. Jak wynika z materiału dowodowego, należności z faktur, zapłaty których domaga się powód w niniejszej sprawie były opłacane przez pozwanego częściowo, po upływie przewidzianych w nich terminów płatności. Powód przesłuchiwany w charakterze strony przyznał, że nie wykonał w całości zleconych mu prac, jednakże prace, za które dochodził zapłaty w niniejszym postępowaniu, zostały wykonane w całości. Stąd niezasadny jest zarzut pozwanego niewykonania w całości prac przez powoda. Z tego tytułu powód nie domagał się zapłaty wynagrodzenia.

Zgodnie z treścią art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Podobnie art. 232 k.p.c. stanowi, iż strony obowiązane są wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. To na powodzie spoczywał zatem ciężar wykazania, iż wykonał zlecone mu prace, zaś pozwany nie uścił za nie umówionego wynagrodzenia. W ocenie Sądu powód wykazał, iż część prac, (częściowo rozliczonych przez pozwanego), których zapłaty żąda w niniejszej sprawie została przez niego wykonana, że pozwany dokonał ich odbioru i nie zgłaszał przy tym żadnych zastrzeżeń co do jakości. Okoliczność ta znajduje potwierdzenie w zatwierdzonych przez pozwanego protokołach częściowych odbioru robót, w zeznaniach świadków oraz wyjaśnieniach samych stron. Podkreślenia wymaga, iż pozwany nie zakwestionował samego faktu wykonania robót, za które zostały wystawione ww. faktury przez powoda, jak również faktu podpisywania kolejnych protokołów technicznych odbiór robót częściowych. Na uwagę zasługuje także, iż zamawiający (...) Sp. z o.o. w W. zapłacił powodowi znaczną część umówionego wynagrodzenia w wysokość 110.165 zł. Należy przy tym podkreślić, że przyznanie pozwanemu prawa do dowolnego odmawiania zapłaty za już przyjęte prace, oznaczałoby przerzucenie całego ciężaru finansowania procesu

inwestycyjnego na podwykonawcę (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego we W. z dnia 8 maja 2013r., sygn. akt I ACa 424/13, LEX nr 1350448). W ocenie Sądu powód w pełni wykazał zatem zasadność swojego żądania.

Z faktury VAT nr (...) z dnia 30 czerwca 2011r. do zapłaty pozostała kwota 2.738 zł., z faktury VAT nr (...) z dnia 30 września 2011r. kwota 2.107 zł, z faktury VAT nr (...) z dnia 31 października 2011r. kwota 600 zł, z faktury VAT nr (...) z dnia 30 listopada 2011r. kwota 6.050 zł. Należność z faktury VAT nr (...) z dnia 31 grudnia 2011r. nie została uregulowana, w związku z czym do zapłaty pozostała kwota 33.990 zł. Łączna kwota przysługująca powodowi wynosi zatem 45.485 zł, po uwzględnieniu przysługującego pozwanemu zabezpieczenia należytego wykonania umowy w postaci zatrzymania 5% wartości wynagrodzenia, jako kaucji gwarancyjnej na podstawie §6.2 umowy stron.

Kwestią sporną w niniejszej sprawie była ocena skuteczności złożonego przez powoda z dnia 25 kwietnia 2012 roku oświadczenia o odstąpieniu od umowy ze względu na opóźnienie płatności za wykonane i prawidłowo odebrane prace.

W przekonaniu pozwanego odstąpienie od umowy było bezskuteczne, bowiem w świetle art. 491 §1 k.c. jeżeli jedna ze stron dopuszcza się zwłoki w wykonaniu zobowiązania z umowy wzajemnej, druga strona może wyznaczyć jej odpowiedni dodatkowy termin do wykonania z zagrożeniem, iż w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu będzie uprawniona do odstąpienia od umowy. Pozwany zaznaczył, że oświadczenie powoda o odstąpieniu od umowy z dnia 25 kwietnia 2012r. nie zawiera wezwania do spełnienia świadczenia, które wyznaczałoby dodatkowy termin do zapłaty przez pozwanego należności.

Sąd nie podziela przedstawionej powyżej argumentacji pozwanego. W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na to, że kodeks cywilny rozróżnia ustawowe (art. 491-494 k.c.) oraz umowne (art. 395 k.c.) prawo odstąpienia od umowy. Ustawowe prawo odstąpienia uzasadnia zwłoka lub niemożność wykonania obowiązania wskutek okoliczności za które ponosi odpowiedzialność strona zobowiązana. Umowne prawo odstąpienia ma natomiast swoje źródło w odpowiednim zastrzeżeniu umownym i jest niezależne od wykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. Jest to szczególnie uprawnienie strony, która przez swe oświadczenie woli może unicestwić dwustronną czynność prawną. W orzecznictwie wskazuje się jednak, że w razie gdy w umowie zastrzeżono uprawnienie do odstąpienia od umowy na wypadek niewykonania zobowiązania w ściśle określonym terminie, o którym mowa w art. 494 k.c., art. 395 k.c. nie ma wówczas zastosowania. Prawo odstąpienia z art. 492 k.c., regulującego klauzulę *lex commissoria*, nie jest bowiem modyfikacją umownego prawa odstąpienia, ale modyfikacją ustawowego prawa odstąpienia (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego we W. z dnia 8 maja 2013r., I ACa 424/13, LEX nr 1350448). Stwierdzić należy, iż jeżeli uprawnienie do odstąpienia od umowy wzajemnej zostało zastrzeżone na wypadek niewykonania zobowiązania w terminie ściśle określonym, co miało miejsce w niniejszej sprawie (§9 łączącej umowy), strona uprawniona może w razie zwłoki drugiej strony odstąpić od umowy bez wyznaczenia terminu dodatkowego.

W ocenie Sądu, złożenie przez powoda oświadczenia o odstąpieniu od umowy z dnia 25 kwietnia 2012r., było skuteczne z uwagi na opóźnienie w płatnościach za wykonane i prawidłowo odebrane prace. Pozwany nie płacił za wykonane prace w terminie ściśle określonym a wynikającym z umowy. Termin „ściśle określony”, o którym mowa w art. 492 k.c. dotyczy umownego oznaczenia przez strony terminu na wykonanie określonego zobowiązania. Zgodnie z § 6 umowy, termin płatności należności z faktur został ustalony przez strony na 30 dni od dnia złożenia i przyjęcia faktury przez zamawiającego. Wszystkie faktury załączone do pozwu zostały podpisane przez K. S. (2), byłego członka zarządu pozwanego, piastującego ówczesnie funkcję Prezesa Zarządu. W części, w której pozwany regulował należności z faktur czynił to po terminie uzgodnionym przez strony. I tak w przypadku faktury VAT: nr (...) z dnia 30 czerwca 2011 roku, na kwotę 27.000 zł brutto, termin płatności przypadał na dzień 30 lipca 2011r., a pozwany zapłacił w części (dnia 2 sierpnia 2011r. 15.000 zł, 10 sierpnia 2011r. 5.000 zł oraz 19 sierpnia 2011r. 3.012 zł), czyli po terminie; nr (...) na kwotę 37.800 zł brutto, termin płatności przypadał na dzień 31 października 2011r., a pozwany zapłacił w części (33.943 zł dnia 10 listopada 2011 r.) również po terminie; nr (...) z dnia 31 października 2011 na kwotę 21.600 zł brutto, termin płatności przypadał na dzień 30 listopada 2011r, a pozwany zapłacił w części (20.000 zł dnia 16 stycznia 2012r), również po terminie; nr (...) z dnia 30 listopada 2011 roku, na kwotę 37.800 zł brutto, termin płatności przypadał na dzień 30 grudnia 2011r., zaś pozwany zapłacił w części (30.000 zł dnia 6 marca 2012r), również po terminie; nr (...) z dnia 31 grudnia 2011 roku, na kwotę 35.640 zł, termin płatności przypadał na dzień 30 stycznia 2012r., a pozwany

nie zapłacił w całości. Zatem zobowiązanie pozwanego polegające na terminowym regulowaniu należności na rzecz powoda nie zostało przez niego spełnione, co dawało powodowi podstawę do skorzystania z uprawnienia regulowanego § 9 postanowień umowy i odstąpienia od umowy. Rozliczenie stron powinno zatem zasadniczo nastąpić na podstawie art. 494 k.c., który stanowi, że świadczenie pozwanego powinno polegać na zwrocie wykonanego obiektu. Należy przy tym zaznaczyć, że w przypadku umowy o roboty budowlane jest to niemożliwe, bowiem jest ona umową o charakterze ciągłym. Zatem po wykonaniu prawa odstąpienia nie jest możliwe przyjęcie takiego stanu rzeczy, jakby umowa nie została nigdy zawarta. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 marca 2004r., sygn. akt IV CK 172/03 (...) przyjął, że świadczenie z umowy o roboty budowlane jest podzielne, bowiem z reguły można je spełnić częściowo bez zmiany przedmiotu świadczenia. Skutki odstąpienia od umowy w tym przypadku następują ex nunc, unicestwiając umowę na przyszłość. Nie narusza to stosunku prawnego w zakresie spełnionego już świadczenia ciągłego. Powyższe oznacza, iż podstawę wynagrodzenia za roboty wykonane do czasu odstąpienia jest art. 627 k.c. i 647 k.c. Ponieważ pozwany nie może zwrócić świadczenia otrzymanego od powoda w takiej formie, winien zwrócić mu wartość uzyskanych od niego i zatrzymanych robót budowlanych. Jest to ekwiwalent tej wartości, którą dla pozwanego przedstawiają wykonane prace a konkretnie ta jej część, którą powód wykonał do daty odstąpienia przez pozwanego od umowy. Należna powodowi kwota stanowi de facto procent ustalonego przez strony wynagrodzenia ryczałtowego, równoważny proporcji w jakiej powód wykonał roboty do dnia odstąpienia. (w. Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 27 marca 2014 r. I ACa 99/14). Takiej tej zapłaty proporcji wykonanych (a niezapłaconych przez pozwanego) prac dochodzi powód w niniejszej sprawie. Z treści ostatniego protokołu zdawczo – odbiorczego z dnia 30 grudnia 2011 roku (k. 33) wynika, iż w sumie powód wykonał prace na kwotę 155.000 zł netto. Wartości umówionego wynagrodzenia stanowiła natomiast kwota 187.000 zł netto. Wartość wykonanych przez powoda prac na kwotę 155.000 zł znajduje odzwierciedlenie w treści wystawionych faktur VAT oraz protokołów zdawczo – odbiorczych. Dokumenty te potwierdzają zakres i wartość prac wykonanych przez powoda, co mając na uwadze powyższe rozważania, stanowi podstawę do uznania zasadności roszczenia powoda tak co do zasady jak i wysokości.

Nieskuteczny okazał się podniesiony przez pozwanego zarzut potrącenia wraz z oświadczeniem materialno - prawnym o potrąceniu.

Pozwany podniósł zarzut potrącenia dochodzonej w niniejszym postępowaniu wierzytelności powoda z następujących tytułów:

V. szkody w wysokości nie mniejszej niż 30.412,97 zł powstałej na skutek dokonanego przez powoda w kwietniu 2012r. zaboru elementów instalacji należących do (...) Sp. z o.o. oraz szkód powstałych przy dokonaniu i następstwie tego zdarzenia,

VI. kar umownych należnych (...) Sp. z o.o. od powoda w wysokości nie mniejszej niż 89 280 zł naliczonych w związku z nienależytym wykonaniem umowy przez powoda.

W myśl art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przepis ten na płaszczyźnie procesowej znajduje odzwierciedlenie w art. 232 zd. 1 k.p.c., w świetle którego strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Z przepisów tych wynika, że jeżeli strona nie przedstawia dowodów, to uznać należy, że dany fakt nie został wykazany (udowodniony). Zarówno złożenie oświadczenia o potrąceniu, jak i istnienie wierzytelności będącej przedmiotem potrącenia i jej wysokość, powinny zatem zostać w procesie udowodnione, a ciężar dowodu w myśl art. 6 k.c. leżał po stronie pozwanej.

W myśl art. 499 k.c. potrącenia dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie o potrąceniu, o którym mowa w powyższym przepisie, jest czynnością materialnoprawną powodującą - w razie wystąpienia przesłanek określonych w art. 498 § 1 k.c. - odpowiednie umorzenie wzajemnych wierzytelności. Stanowi ono zatem materialnoprawną podstawę zarzutu potrącenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2009 r., IV CSK 356/2008, niepubl.). W świetle regulujących potrącenie przepisów prawa materialnego obojętne jest jednak, kiedy oświadczenie o potrąceniu zostanie złożone, może ono nastąpić zarówno wtedy, gdy w odniesieniu do danych wierzytelności nie toczy się jeszcze postępowanie sądowe, jak i wtedy, gdy się ono już toczy (wyrok Sądu Najwyższego

z dnia 23 stycznia 2004 r., III CK 251/02, M. Praw. 2006, nr 10, s. 540). Oświadczenie o potrąceniu nie musi być dokonane w szczególnej formie. Forma tego oświadczenia jest dowolna więc może więc być złożone ustnie, pisemnie, w formie elektronicznej, poza sądem lub w toku sporu sądowego w formie zarzutu lub powództwa wzajemnego. W orzecznictwie wskazano, że zważywszy na doniosłe skutki materialnoprawne (umorzenie wierzytelności wzajemnej) oraz prawnoprocesowe (litispendencja i res iudicata) oraz specyficzny charakter czynności prawnej potrącenia – oświadczenie w tym zakresie powinno być dostatecznie wyraźne (wyrok SN z dnia 4 lutego 2000 r., II CKN 730/98, niepubl.) i jednoznacznie precyzować wolę potrącenia (wyrok SA w W. z dnia 26 marca 2009 r., VI ACa 1278/2008, niepubl.). Warunkiem skuteczności oświadczenia o potrąceniu składanego drugiej stronie, jeżeli chodzi o wzajemną wierzytelność potrącającego jest jej skonkretyzowanie pod względem rodzajowym, terminowym i wartościowym, w tym dokładne określenie kwoty pieniężnej, w jakiej ta wierzytelność się wyraża (wyrok SN z dnia 20 grudnia 2006 r. IV CSK 299/2006, niepubl.; por. także wyrok SN z dnia 30 maja 1968 r., II PR 202/68, niepubl.; wyrok SN z dnia 4 lutego 2000 r., II CKN 730/98, niepubl.; wyrok SA w W. z dnia 26 marca 2009 r., VI ACa 1278/2008, niepubl.), a przynajmniej wskazanie ściśle przesłanki tej wysokości (wyrok SN z dnia 27 sierpnia 1970 r., II CR 377/70, niepubl.).

W niniejszej sprawie pozwany nie złożył skutecznego oświadczenia o potrąceniu. W sprzeczności od nakazu zapłaty pełnomocnik pozwanego wskazał, iż „oświadcza i dokonuje potrącenia”. Nie było to jednak oświadczenie złożone drugiej stronie, zostało bowiem złożone przez pełnomocnika strony pozwanej - pełnomocnikowi powoda. Podkreślić należy, iż pełnomocnictwo procesowe nie obejmuje z mocy prawa umocowania do złożenia ani też do przyjęcia oświadczenia o potrąceniu. Dorozumiane udzielenie pełnomocnictwa szczególnego nie może dotyczyć zwłaszcza przyjęcia oświadczenia o potrąceniu, bowiem oświadczenie to wywołuje dla strony niekorzystne skutki. Do przyjęcia oświadczenia o potrąceniu konieczne jest zatem pełnomocnictwo szczególne lub doręczenie takiego oświadczenia stronie osobiście (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego w L. z dnia 29 maja 2013 r. I ACa 89/13, wyrok Sądu Okręgowego w B. z dnia 18 kwietnia 2014r. VIII Ga 22/14). W tym świetle nieskuteczne jest więc oświadczenie o potrąceniu złożone przez pełnomocnika pozwanego w dniu 31 lipca 2012r. (k. 50-51), albowiem pozwany nie wykazał, iż reprezentujący powoda w sprawie pełnomocnik procesowy był uprawniony do przyjęcia oświadczenia o potrąceniu, a nadto brak również potwierdzenia, iż powołane oświadczenie zostało złożone osobiście osobie uprawnionej do reprezentowania powoda. Samo posiadanie przez pełnomocnika pozwanego uprawnienia do złożenia oświadczenia o potrąceniu, wyrażonego w treści pełnomocnictwa jest zatem niewystarczające (k. 61).

Następnie w toku procesu pełnomocnik pozwanego przedłożył pismo skierowane do powoda wraz z dowodem nadania z dnia 11 marca 2013r. (k. 127-131), w którym wezwał go do zapłaty kwot z tytułu szkody powstałej na skutek bezprawnego zaboru elementów instalacji oraz szkód przy tym dokonanych oraz z tytułu kar umownych. Tym samym pismem złożył ponownie oświadczenie o dokonaniu potrącenia. W tym przypadku oświadczenie o potrąceniu zostało złożone stronie powodowej. Oświadczenie to również nie było jednak skutecznie złożone.

Skuteczność zarzutu potrącenia zależy bowiem również od istnienia i wymagalności wierzytelności pozwanego. Zgodnie bowiem z art. 498 § 1 k.c., gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. W myśl § 2 tego artykułu, wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej. Warunkiem potrącenia jest istnienie wierzytelności osoby dokonującej potrącenia, która może być dochodzona przed sądem. Do sądu należy natomiast ustalenie, czy rzeczywiście istniały przesłanki potrącenia (wyrok Sądu Apelacyjnego w P. z dnia 31 maja 2006 r., I ACa 1390/05, LEX nr 278407). Pozwany powinien był zatem udowodnić istnienie oraz wymagalność wierzytelności przysługujących mu wobec powoda. Należy zaznaczyć, że wymagalność roszczenia nie została zdefiniowana w prawie cywilnym. Początek wymagalności roszczenia nie daje się sformułować w regule ogólnej ponieważ dla różnych stosunków prawnych i dla różnych roszczeń może być zróżnicowany.

Strona pozwana, co było kwestionowane przez powoda, zaznaczyła, że kwota wynikająca z tytułu kar umownych była wymagalna. Nie sposób zgodzić się z pozwanym. W orzecznictwie podkreśla się, że jeżeli strony umowy nie ustaliły terminu zapłaty kary umownej zobowiązanie z tego tytułu ma charakter bezterminowy. Roszczenia wynikające z tego

typu nie stają się jednak wymagalne z chwilą powstania tych zobowiązań (tak: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 1991r., III CZP 2/91, OSNC 1991/7/93; wyrok z dnia 22 marca 2001r., V CKN 796/00, OSNC 2001/474/98). Tutejszy Sąd w pełni podziela panującą w judykaturze koncepcję, zgodnie z którą roszczenia bezterminowe stają się wymagalne z nadejściem ostatniego dnia pozwalającego dłużnikowi spełnić świadczenie. Sąd Najwyższy w wyroku z 3 lutego 2006r., I CSK 17/05 (nie publ.) podkreślił, że zarówno wymagalność roszczeń wynikających ze zobowiązań bezterminowych jak i początek biegu przedawnienia tych roszczeń należy określać przy uwzględnieniu art. 455 k.c. Podobnie w najnowszej uchwale Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2014r., II CZP 76/14, wskazano, że wierzytelność z tytułu kary umownej jest wymagalna w rozumieniu art. 498 §1 k.c. w terminie wynikającym z art. 455 k.c., tj. po uprzednim wezwaniu dłużnika do zapłaty. Zatem należy uznać, że wierzytelność z tytułu kar umownych, której potrącenia domagał się pozwany, nie była wymagalna w chwili złożenia oświadczenia o potrąceniu. W § 8 umowy z dnia 17 maja 2011r. znalazł się, co prawda zapis mówiący o tym, wiążącą strony formą odszkodowania będą kary umowne oraz o okolicznościach i sposobie ich naliczania, jednak strony nie ustaliły terminu zapłaty kary umownej. Było to więc zobowiązanie bezterminowe, zatem konieczne było uprzednie wezwanie dłużnika do zapłaty. Tu wezwania do zapłaty dokonano w tej samej dacie co ponownie złożone oświadczenie o potrąceniu. Roszczenie cały czas było zatem niewymagalne. Dłużnik nie miał bowiem możliwości spełnienia świadczenia zgodnie z treścią art. 455 k.c. Także wierzytelność wynikająca z tytułu szkody powstałej na skutek dokonanego przez powoda zaboru elementów instalacji należących do (...) Sp. z o.o. oraz szkód powstałych przy dokonaniu i następstwie tego zdarzenia nie była wymagalna, bowiem również roszczenie z art. 415 k.c. jest roszczeniem bezterminowym, wobec czego staje się wymagalne w terminie określonym na podstawie art. 455 k.c. Co istotne w odpowiedzi na powyższe pismo pozwanego z dnia 11 marca 2013 roku (doręczone pełnomocnikowi powoda na rozprawie dnia 04 września 2013 roku k. 165) i zajęciu przez pełnomocnika powoda stanowiska na piśmie dnia 16 września 2014 roku (k. 183-188, k. 190 data nadania) oraz na rozprawie dnia 19 grudnia 2013 roku (k. 311) w przedmiocie potrącenia nadal niewymagalnych roszczeń pozwanego, ten nie zajął stanowiska aż do wydania wyroku. Ani pozwany, ani pełnomocnik pozwanego nie ustosunkował się do powyższych zarzutów w żaden sposób.

W świetle powyższego należało stwierdzić, że podniesiony przez stronę pozwaną zarzut potrącenia był nieskuteczny. W ocenie Sądu był on również w części niezasadny.

Pierwszą ze wskazanych przez pozwanego wierzytelności przysługujących mu od powoda była wierzytelność z tytułu szkody w wysokości nie mniejszej niż 30.412,97 zł powstałej na skutek dokonanego przez powoda w kwietniu 2012r. zaboru elementów instalacji należących do (...) Sp. z o.o. oraz szkód powstałych przy dokonaniu i następstwie tego zdarzenia. Okoliczność demontażu przez powoda elementów wykonanej przez niego instalacji była w niniejszej sprawie bezsporna, znalazła bowiem potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym oraz została przyznana przez powoda. Nie ulega wątpliwości, że wymontowanie przez powoda części przedmiotu świadczenia, celem zabezpieczenia służącego powodowi roszczenia o zapłatę był niezgodne z prawem. Niezasadny jest podnoszony przez powoda zarzut zatrzymania. Zgodnie z treścią art. 496 k.c. jeśli skutek odstąpienia od umowy strony mają dokonać zwrotu wzajemnych świadczeń, każdej z nich przysługuje prawo zatrzymania (...). W okolicznościach niniejszej sprawy chodzi o rozróżnienie świadczenia, o którym mowa w art. 496 k.c. od części przedmiotu świadczenia, którego „zatrzymania” dokonał powód. Świadczeniem, w wykonaniu umowy o roboty budowlane, jest przedmiot finalny czy gotowy obiekt. To praca, która składa się na jego wykonanie. Powód zobowiązał się do realizacji części tego świadczenia, które polegało na wykonaniu instalacji sanitarnych w budynku przy ul. (...) w W.. Prace zostały przez niego w znacznej części wykonane i z tego tytułu dochodzi zapłaty reszty wynagrodzenia. Jak już wspomniano, nie jest możliwy zwrot wykonanych prac przy odstąpieniu od umowy o roboty budowlane. Ostatecznie powstaje bowiem obiekt zatem, zatem powrót do stanu sprzed zawarcia umowy nie jest możliwy. Ponieważ pozwany nie może zwrócić świadczenia otrzymanego od powoda w takiej formie, winien zwrócić mu wartość uzyskanych od niego i zatrzymanych robót budowlanych. Powyższe oznacza, iż przepis art. 496 k.c. nie może być w ogóle, a już na pewno nie w kształcie przyjętym przez powoda zastosowany. Zatrzymaniu podlegają bowiem świadczenia nadające się do zwrotu, a z taką sytuacją nie mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Nadto wskazać należy, iż powód dokonał „zatrzymania” nie świadczenia ale składającej się na świadczenie części jego przedmiotu. (...), a raczej wymontowanie dotyczyło konkretnych urządzeń, składających się na świadczenie w postaci instalacji wężła ciepłego oraz przepompowni wody

deszczowej. Pomimo niezasadności argumentacji powoda w powyższym zakresie, niezasadny okazał się również zarzut potrącenia podniesiony przez pozwanego, a to przez niewykazanie przez niego wysokości poniesionej szkody. Pozwany wywodził szkodę jako wartość zamontowanych ponownie urządzeń (szczegółowo wymienionych w sprzeciwie), po demontażu dokonanym przez powoda. W ocenie Sądu, wysokością szkody wywołanej demontażem elementów instalacji jest jednak nie sama wartość przedmiotowych urządzeń, a różnica pomiędzy wartością pracy wykonanej przez powoda, a pracą, która w następstwie tego demontażu nie została przez powoda wykonana. Na tę okoliczność pozwany złożył wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, który następnie został przez niego cofnięty (k. 361). Dowodem tym pozwany chciał wykazać wartość prac niewykonanych przez powoda z uwagi na zaistniały demontaż. Cofnięcie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego pozwany uzasadnił przyznaniem przez powoda wartości urządzeń, których wyinstalowania dokonano. Okoliczność przyznania nie wymaga dowodu o ile przyznanie nie budzi wątpliwości - 229 i 230 k.p.c. Powód zeznał co prawda, iż wyinstalował urządzenia, o których mowa tabelarycznie w sprzeciwie od nakazu zapłaty jednakże nie potwierdził ich wartości (k. 359-359v). Powód zakupił urządzenia po innych cenach niż tego dokonał w następstwie ich demontażu pozwany. Okoliczność ta była podnoszona w odpowiedzi na sprzeciw oraz dalszych stanowiskach pełnomocnika powoda. Powód przedstawił własne zestawienie kosztów wraz z dowodami zakupu towarów (k. 91-96). Na rozprawie zaś zakwestionował wprost koszty naliczania robocizny. Nawet przy założeniu, że powód nie kwestionował wartości montażu nowo założonych przez pozwanego urządzeń, wartość ta nie może być poczytywana w charakterze szkody i potrącona z należnego powodowi wynagrodzenia. Zgodnie z umową, strony nie prowadziły rozliczeń za poszczególne materiały, a za zakres, rodzaj i wartość wykonanych prac. Bezsporne było bowiem, iż strony umówiły się na ryczałtową formę wynagrodzenia, na podstawie częściowego odbioru prac. Powód nigdy nie wyszczególniał w fakturach rodzaju i wartości materiałów użytych do wykonanych prac. Szkodą pozwanego nie może być zatem wartość wyinstalowanych urządzeń, które składały się na wykonanie węzła cieplnego oraz przepompowni wody deszczowej a wartość prac powoda, które przez to zdarzenie nie została wykonana. Ciężar dowodu w tym zakresie spoczywał jednak na stronie pozwanej jako wywodzącej skutki prawne.

Drugą wierzytelnością zgłoszoną do potrącenia przez pozwanego była wierzytelność z tytułu kar umownych należnych (...) Sp. z o.o. od powoda w wysokości 89 280 zł naliczonych w związku z nienależytem wykonaniem umowy przez powoda. Na podstawie par. 8 ust. 2 pkt. 1 a umowy pozwany miał prawo do naliczania kar umownych z tytułu opóźnienia w wykonaniu prac w wysokości 1% wynagrodzenia za przedmiot umowy za każdy dzień opóźnienia. Zgodnie z aneksem nr (...) termin wykonania prac strony określili na 10 listopada 2011 roku. Ostatnie prace powód wykonał dnia 30 grudnia 2011 roku, a zatem 50 dni po terminie. Pozwany obliczył w ten sposób wysokość naliczonych kar umownych, wskazując jednak na 48 dni opóźnienia. W razie zastrzeżenia kar umownych pozwany nie musi wykazywać szkody, a przesłanki uzasadniające naliczenia kar. Podstawą do naliczenia kar umownych było wykonanie przedmiotu prac przez powoda po terminie. Takie też zdarzenie miało miejsce, co było bezsporne w sprawie. Powód wykazywał jednak, iż uchybienie terminowi wykonania umowy nastąpiło bez jego winy. Ciężar w tym zakresie spoczywał na powodzie jako wywodzącym z tego tytułu skutki prawne. Prócz okoliczności, iż pozwany nie oddawał na czas części frontu prac, co teoretycznie mogło mieć wpływ na termin ich wykonania przez powoda, ten nie wykazał konkretnych sytuacji faktycznych i zdarzeń, które w realny sposób, mogły by się przyczynić do skrócenia czasu opóźnienia, powoda. Powód przedstawił co prawda sporządzoną przez obie strony notatkę (k. 87), z której treści można wnioskować na okoliczność umownego przesunięcia terminu wykonania umowy z 10 na 18 listopada 2011 roku, z uwagi na konieczność wykonania wcześniej innych prac przez pozwanego. W pozostałym zakresie zeznana świadków J. M. (k. 169), M. W. (k.173-174), K. G. (k. 305-306), Ł. O. (k. 307-308), P. O. (k.309), potwierdzają jedynie opóźnienia w wykonaniu frontu prac przez pozwanego bez bliższego sprecyzowania jakiego czasu to dotyczyło i kiedy dokładnie miało miejsce. Świadek M. W. wspominał o okresie tygodnia do dwóch związanych z koniecznością wstrzymania się z pracami (k.173) zaś K. G. 3-4 dni (k. 305). Nie wiadomo również ile dokładnie było przestoi i kiedy miały one dokładnie miejsce. Argumentacja podnoszona przez powoda w tym zakresie była zatem niewystarczająca. Pomimo powyższego, okoliczność ta nie ma znaczenia wobec nieskutecznie złożonego przez pozwanego oświadczenia o potrąceniu i podniesionego w związku z tym zarzutu. Jak już wskazano ani z tytułu szkody związanej z demontażem urządzeń, ani naliczonych kar umownych, powód nie był wzywany do zapłaty przed procesem. Jego roszczenie nie stało się zatem wymagalne przed zgłoszeniem oświadczenia w przedmiocie potrącenia w sprzeciwie od nakazu zapłaty, ani też później w trakcie sporu. Wezwanie do zapłaty sformułowane w piśmie adresowanym do powoda z dnia 11 marca

2013 roku zostało zgłoszone w zespól z samym potrąceniem a zatem również nieskutecznie. Nie stały się wymagalne wierzytelności pozwanego zgłoszone tym oświadczeniem do potrącenia. Wierzytelności nie umorzyły się wobec braku wymagalności roszczenia pozwanego, zatem roszczenia powoda w całości zasługuje na uwzględnienie.

Mając na uwadze powyższe, w ocenie Sądu powód skutecznie wykazał fakt wykonania umowy w części, której dotyczyły wystawione faktury VAT, co łączy się z obowiązkiem zapłaty wynagrodzenia przez pozwanego, z którego to obowiązku pozwany wywiązał się jedynie w części. Niewątpliwie wykazał on również, że pozwany dokonywał płatności wystawianych przez niego zgodnie z umową faktur po upływie określonego terminu, co uzasadniało odstąpienie przez niego od łączącej strony umowy.

W związku z tym, na podstawie wyżej powołanych przepisów oraz postanowień umowy, orzeczono jak w punkcie I wyroku.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 k.c., zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się z zapłatą świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Terminy zapłaty dochodzonego przez powoda roszczenia został wskazany w umowie i był zgodny (w przeważającej części) z treścią wystawionych przez powoda fakturach tj. – w przypadku faktury (...) termin zapłaty wskazany został na dzień 30 lipca 2011r., w przypadku faktury (...) na dzień 21 października 2011r. (powód dochodzi jednak prawidłowo odsetek – zgodnie z treścią umowy – 30 dni od daty wystawienia tj. od 31 października 2011 roku) , w przypadku faktury (...) na dzień 30 listopada 2011r., w przypadku faktury (...) na dzień 30 grudnia 2011r. zaś w przypadku faktury (...) na dzień 30 stycznia 2012r. W związku z tym zasadne było żądanie zasądzenia odsetek ustawowych zgodnie z żądaniem pozwu.

O kosztach postępowania orzeczono w punkcie II wyroku zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu i kosztów celowych – art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i §2 pkt 1 i 2 oraz § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349). Na koszty, poniesione przez powoda, który sprawę wygrał składają się: opłata sądowa od pozwu w kwocie 581 złotych, wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym w kwocie 4800 złotych oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 złotych, łącznie 5.398 złotych. Pełnomocnik powoda domagał się zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 6.000 zł, jednak Sąd biorąc pod uwagę rodzaj i stopień złożoności sprawy oraz nakład pracy pełnomocnika powoda uznał za zasadne przyznanie mu wynagrodzenia w dwukrotnej wysokości, oddalając wnioski w pozostałym zakresie. Jeżeli przemawia za tym niezbędny nakład pracy pełnomocnika, charakter sprawy oraz jego wkład w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia, wówczas Sąd może zasądzić opłatę wyższą, niż koszty minimalne która nie może jednak przewyższyć sześciokrotnej stawki minimalnej ani wartości przedmiotu sprawy (postanowienie Sądu Apelacyjnego w S. z dnia 28 marca 2013 r., III AUz 59/13, LEX nr 1322710). W niniejszej sprawie pełnomocnik powoda uczestniczył w 6 rozprawach oraz był autorem szeregu pism procesowych, które merytorycznie poprawne w znacznej części przyczyniły się do rozstrzygnięcia sporu. Pełnomocnik powoda reagował na stanowisko strony pozwanej w tak w kwestii zgłaszanych zarzutów, jak i argumentacji prawnej. Zajmował również stanowisko na rozprawie i zadawał szczegółowe pytania świadkom. Żądanie zapłaty dodatkowej kwoty 1.200 zł kosztów zastępstwa nie było jednak uzasadnione. Pełnomocnik nie uzasadnił szczególnych okoliczności, które przemawiałyby za zasądzeniem kwoty przewyższającej wartość podwójnych kosztów zastępstwa procesowego w niniejszej sprawie.

Orzeczenie jak w pkt IV sentencji wyroku, a więc o ściągnięciu od pozwanego kwoty 1.695 zł tytułem pozostałej nieuiszczonej części opłaty sądowej od pozwu znajduje uzasadnienie w treści art. 113 u.k.s.c.